

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Організація і методика ансамблевої роботи»**

**Другого (магістерського) рівня вищої освіти
За спеціальністю 024 «Хореографія»**

Галузі знань 02 «Культура і мистецтво»

Кваліфікація: магістр хореографії

Освітньо-професійна програма – Хореографія

Кількість кредитів – 8 (240 год.), з них: аудиторних – 156 год. (лекційних – 6 год., семінарських – 4 год., практичних – 146 год.); самостійної роботи студента – 84 год.

Форма навчання – денна

Рік підготовки – 5, 6

Семестр – 9, 10, 11

Компонент освітньої програми: вільного вибору студента

Дні занять – відповідно до розкладу

Консультації – відповідно до графіку навчального процесу

Мова викладання – українська

Керівник курсу – Сосіна Валентина Юріївна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства.

Викладач курсу – Мартинюк Олена Вячеславівна – викладач кафедри хореографії та мистецтвознавства.

Контактна інформація: Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11 (головний корпус) і 79005, вул. Дж. Дудаєва, 8, кафедра хореографії та мистецтвознавства, м. Львів.

e-mail: lena.martynuk@gmail.com

Опис дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Організація і методика ансамблевої роботи**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 024 Хореографія.

Дисципліна «Організація і методика ансамблевої роботи» є важливою фаховою дисципліною для майбутніх педагогів-хореографів, артистів, балетмейстерів. Лекційні, лабораторні заняття: тренажі, танцювальні етюди, репетиції доповнюються індивідуальною роботою зі студентами. Для вдосконалення їх виконавської майстерності, окрім різних танцювальних практик, використовуються також і методи театральної драми (зокрема тренаж системи В. Е. Мейерхольда), імпровізації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є організаційні й творчі аспекти розвитку виконавської мистецтва.

Метою викладення дисципліни є формування професійних навичок і вмінь, які забезпечують теоретичну і практичну підготовку професійного виконавця танцювального колективу, педагога-хореографа; розкрити й виховати у колективному процесі танцювального розвитку індивідуальність кожного студента, ознайомити їх з різноманітними прийомами і техніками, що сприяють розвитку виконавської майстерності, долучити ці знання і вміння до професійного «багажу» майбутнього фахівця галузі хореографії.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- вивчити та засвоїти різноманітні прийоми, що підвищують рівень виконавської майстерності танцівника;
- ознайомити з етикою та естетикою театральної драми у хореографії;
- освоїти основні принципи і компоненти метода «Біомеханіки»;
- розвинути практичні виконавські якості та вміння, необхідні хореографу в роботі у різних жанрах і стилях.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

історію та понятійно-категоріальний апарат хореографічного й театального мистецтва; етику та естетику театральної драми у хореографії; спеціальну термінологію, що застосовується у різних танцювальних стилях; техніку виконання рухів джаз-танцю, модернового танцю та інших сучасних молодіжних танцювальних стилів; проблеми, що виникають у танцівників при опануванні тих чи інших танцювальних технік та способи їх вирішення; особливості організації навчального процесу з сучасного танцю у дитячих дошкільних закладах, загальноосвітній школі, професійних колективах, закладах вищої освіти тощо.

уміти:

вдало виконувати танцювальні комбінації, зв'язки та етюди; вміти працювати з гримом; вдало створювати і передавати художній образ засобами акторської майстерності в танці; вдало виконувати роботу в дуєті, ансамблі через принцип візуального контакту; вдало виконувати підтримки, танцювальні трюки, що побудовані на акробатичній техніці (колесо, пережат, місток та ін.), синтезувати теоретичні знання і практичні вміння та вдало застосовувати їх у своїй діяльності.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: разом з опануванням навчальної дисципліни «**Організація і методика ансамблевої роботи**» студенти вивчають такі дисципліни: «Менеджмент в сфері мистецтва», «Методика і організація науково-дослідної роботи», «Правові основи професійної діяльності», «Теорія і методика балетмейстерської діяльності», «Сучасні напрямки танцювального мистецтва», «Теорія і практика акторської майстерності», «Практикум з дуетного танцю», «Реабілітаційно-відновлювальна підготовка в хореографії», «Методика роботи спортивного хореографа», «Арт-терапевтичні практики в хореографії» та ін.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин			Результати навчання
	разом	лекц./практ./семінар.	сам. р-та	
Тема 1. Педагогічні та психологічні аспекти у вихованні танцівника.	22	2/8/0	12	Поведінковий стиль, тон, традиції у танцювальному колективі. Відповідальність, дисципліна, терплячість, самокритичність і добросовісність у танцювальному класі. Систематичний образ дій педагога-хореографа у виховній роботі (приклад, турбота, вимоги, роз'яснення, оцінювання). Роль педагога-хореографа на заняттях. Особливості проведення занять сучасного танцю. Танець і конфлікт.
Тема 2. Дидактична структура уроку.	34	0/20/0	14	Основні етапи та засоби навчання танцювальному мистецтву. Процес розвитку особистості танцівника. Розуміння таких аспектів, як: фізіологічні, психологічні, просторові, музичні, ритміко-динамічні, естетичні, творчі та художні.
Тема 3. Практичні аспекти	38	2/24/2	10	Значення розробок теорії виразного жесту Ф. Дельсарта, системи

виконавської майстерності в танці.				<p>ритмічного виховання Ж. Далькроза. Вивчення мови пластики та жестикуляції, жест (центральный, периферійний).</p> <p>Формування творчої індивідуальності танцівника засобами Лабан-аналізу (форми тіла і варіанти переміщення його в просторі), кінесфера як основа роботи з просторовим положенням. Рівні і напрямки. Просторові площини (паралелізм, інтервал, вісь, екватор, гармонійні протилежності). Робота над танцювальним соло. Малюнок пересування виконавця (горизонтальний і вертикальний). Вплив просторового положення на сприйняття руху.</p>
Тема 4. Принципи хореографічної образності у сучасній хореографії.	34	0/22/0	12	<p>Метафоричність і асоціативність. Кінестетична емпатія. Ідентифікація типів темпераменту та врахування їх у роботі з виконавцями. Виявлення причин невдалої передачі художнього образу. Застосування методів щодо уникнення невдалої передачі художнього образу. Значення виховання виразності та артистичності засобами хореографії.</p>
Тема 5. Імпровізація як засіб формування виконавської майстерності танцівника.	60	2/36/2	20	<p>Поняття – гравітація та вага. Керування власною вагою в русі (активна і пасивна вага). Танцювальна імпровізація. Ритм руху (ритм, швидкість, темп). Варіації форми руху, ритму, швидкості руху. Ритмічні структури і їх комбінування (поняття - імпакт, свінг, контініус, імпульс, рібаунд). Побудова групової ритмічної комбінації. Контактна імпровізація – взаємодія з партнером і групою. Основні прийоми контактної і безконтактної взаємодії, «відзеркалювання». Керування партнером. «Віддача» власної ваги тіла партнеру. Імпульс руху.</p>

Тема 6. Підготовка фізичного апарату та гармонійний психофізичний розвиток танцівника.	52	0/36/0	16	Фізичні закони руху. Анатомічні можливості руху. Дихання та рух. Практичне застосування методу «Біомеханіки» В. Є. Мейєрхольда. Координація частин тіла. Методи та способи переміщення (кроки, стрибки, оберти – не традиційні способи).
---	----	--------	----	--

Формування програмних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК 6. Цілеспрямованість та наполегливість у виконанні поставлених завдань та взятих на себе відповідальності.

ЗК 7. Навички міжособистісного спілкування та взаємодії.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Усвідомлення місця та ролі хореографічної культури у сучасному соціокультурному просторі, здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії.

СК 2. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК 3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК 4. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, фахові та фундаментальні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем у сфері професійної діяльності.

СК 5. Здатність забезпечувати високу якість організації, планування та реалізації навчального і виховного процесу в сфері хореографічного мистецтва в закладах вищої освіти.

СК 6. Здатність розробляти і впроваджувати авторські інноваційні педагогічні та мистецькі методики та технології.

СК 7. Здатність розробляти індивідуальну стратегію навчання та виховання здобувача освіти у відповідності до особистісних якостей з метою розкриття його творчого потенціалу.

СК 8. Здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах.

СК 9. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК 10. Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології.

СК 11. Здатність вивчати, цінувати та переносити результати інших дисциплін у сферу мистецтвознавства.

СК 12. Знання та розуміння концепцій, цінностей та дискусій, які сформували дослідження, практику та критичну теорію в галузі історії мистецтва в поєднанні зі здатністю критикувати вже існуючі рамки.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПРН 2. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПРН 3. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 4. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПРН 5. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПРН 6. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН 7. Знати принципи створення хореографічного твору та реалізувати практичне втілення творчого задуму відповідно до бачення і вимог автора.

ПРН 8. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.

ПРН 9. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПРН 10. Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.

ПРН 11. Виявляти тенденції та перспективи розвитку хореографічної культури у процесі аналітичного осмислення подій та фактів минулого та сучасності.

ПРН 12. Реалізовувати творчій задум з урахуванням синтетичної природи хореографічного мистецтва та поліваріативності його поєднання з різними видами мистецтв.

ПРН 13. Популяризувати хореографічне мистецтво у процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: практичні роботи із дисципліни «Організація і методика ансамблевої роботи», які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання (дострокове складання) окремих робіт чи курсу загалом відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Під час складання заліку потрібно відповісти на поставлені запитання. Мобільні пристрої не дозволяється використовувати. При підготовці до семінарських занять необхідно вказувати джерела отримання інформації.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є одним із компонентів оцінювання, адже дає змогу отримати максимальний бал за усі види робіт. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види діяльності здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь у майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у роботі ДЮСШ, ШВСМ, секцій, спортивних клубів з техніко-естетичних видів спорту підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до: Положення ЛДУФК http://www.ldufk.edu.ua/files/tekst_fail/dokumenty%20LDUFK/polozhennia_pro_opytuvannia04%2020.pdf

Робочої програми: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль	Вид контролю	Бали
Практичні та семінарські заняття	Відвідування занять є важливою складовою навчання. При пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу	Присутність на заняттях максимальна оцінка складає не більше 20% від 25 балів (5 балів)
Виконання самостійної роботи та індивідуальних завдань	Враховується активність студента під час практичних і семінарських занять, участь у словесному опитуванні, виконання індивідуальних завдань	За активність студента під час аудиторних занять максимальна оцінка складає не більше 40% від 25 балів (10 балів)
Виконання завдань до заліку	Враховується якість і правильність виконання завдань, правильність відповідей на контрольні запитання до заліку	Максимальна оцінка становить 40% від 25 балів (10 балів)
	Всього:	25 балів
Підсумковий контроль	Залік	75 балів
	Загальна оцінка:	100 балів

Рекомендована література:

1. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид.: у 2-х т. : Т. 1 (А–Л). Київ : Ін-т культурології АМУ, 2008.
2. Дени Г., Дассвиль Л. Все танці. – Київ: Музыкальна Україна, 1983.
3. Дункан А. Танець майбутнього. // Моє життя. - Київ, 1994.
4. Dance magazine (Нью-Йорк). Спеціальний випуск пам'яті Марти Грехем. // Балет. - 1992. - № 3. - С. 46.
5. Лифар С. З Дягілевим. - Київ, 1994.
6. Мова Л. В. Техніка імпровізації в сучасному танці. Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17–18 листопада 2011 р., Луганськ. Луганськ. 2011. С. 50–54.
7. Погребняк М. М. Японський танець «анкоку було» як спадкоємиць німецького «Ausdrucktanz» / М. М. Погребняк // Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство. 2011 – Вип. 25 – с. 125-132
8. Погребняк М. М. Танець «модерн» у художній культурі ХХ ст.: дис. кандидата мистецтвознавства: 26.00.01 / Погребняк Марина Миколаївна. – К., 2009.
9. Соболев О. Постмодерн і майбутнє філософії / О. Соболев. — Київ :Наук. думка, 1997.
10. Спарджер С. Тілобудова і балет. Лондон, 1958.

11. Хоцяновська Л. Ф., Рехвіашвілі А. Ю. Методика виконання імпровізації та контактної імпровізації: навчальний посібник. Київ : КНУКіМ, 2017.
12. Хоцяновська Л. Ф. Імпровізація як засіб розвитку творчих здібностей на уроках з мистецтва балетмейстера. Культура України. Серія «Мистецтвознавство». 2018. Вип. 59. С. 240–245.
13. Хореографическая подготовка в спорте / Методические рекомендации. Составители Бирюк Е., Овчинникова Н. – Киев: КГИФК, 1990.
14. Чепалов О. І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : монографія / О. І. Чепалов. – Х. : Харківська держ. академія культури, 2007. – 344 с. : іл.
15. Чепалов О. І. Специфіка аналізу постмодерного танцю / О. І. Чепалов// Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв : щоквартальний наук. журнал. — Київ, 2007. — № 1. — С. 42–47.
16. Шариков Д. Сучасна хореографія як феномен художньої культури ХХ ст. дис. кандидата мистецтвознавства: 26.00.01 / Денис Ігорович Шариков – К., 2008.– 190 с.
17. Шариков Д. І. Мистецтвознавча дисципліна хореологія як феномен художньої культури.: монографія / Д. І. Шариков. – К.: Кафедра театрального мистецтва. Київський міжнародний університет, 2013. – Частина 3. – 90 с. : іл.
18. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії : монографія / Д. І. Шариков. – К. : Кафедра театрального мистецтва. Київський міжнародний університет, 2010. – 208 с.
19. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії / Шариков Д.І. – К. : Вадим Карпенко, 2008. – 168 с.
20. Яніна-Ледовська Є. В. Напрямки та тенденції розвитку контактної імпровізації у контексті сучасної хореографії. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2010. No 1. С. 247–249.
21. Ballet Journal /Notebook-Dancing Jazz Modern Dance Book Tap Log. 2018.
22. Suzanne Shelton Ruth St. Denis. A Biography of The Divine Dancer
23. Mindy Aloff, Robert Gottlieb Dance in Amerika, 2018.
24. Nelson D Neal Ed. D. Hemsley Winfield – Pioneer of Modern Dance, 2020.
25. Larry Warren Lester Horton, modern dance pioneer, 2020.
26. Gayle Kassim History of Dance, 2017.
27. Miriam Giguere Beginning Modern Dance, 2013.
28. Jack Anderson Ballet & Modern Dance. A Concise History, 2018.
29. Nancy Reynolds, Malcolm McCormick No Fixed Points. Dancing in the Twentieth Century, 2021.
30. Lesa Cline-Ransome, James E. Ransome, Robert Battle My Story, My Dance, 2015.

31. Wang Yunyu, Stephanie Burrige Identity and Diversity. Celebrating Dance in Taiwan, 2016.
32. Thomas Lax, Ralph Lemon, Doryun Chong, Adrienne Edwards Ralph Lemon. Modern Dance, 2016.
33. Susan Rosenberg Trisha Brown, 2016.
34. James Robey Beginning Jazz Dance, 2015.
35. D. Velasco, K. Halbreich, G. Kourlas, R. Lemon Sarah Michelson. Modern Dance, 2017.
36. E. R. Dickinson Dancing in the Blood. Modern Dance and European Culture on the Eve of the First World War, 2017.
37. A. Janevski, T. Lax, G. Bianconi, H. CH Choi Judson Dance Theater, 2018.
38. J. Legg Introduction to Modern Dance Techniques, 2011.
39. S. Au, J. Rutter Ballet and Modern Dance, 2012.
40. C. Lefevre The Dance Bible. The Complete Resource for Aspiring Dancers, 2012.
41. M. Horosko, J. Dunning May O'Donnell, 2005
42. J. L. Roseman, A. King Dance Was Her Religion. The Spiritual Choreography of Isadora Duncan, Ruth St. Denis and Martha Graham, 2004.
43. J. S. Murphy The People Have Never Stopped Dancing, 2007.
44. J. Penrod, J. G. Plastino The Dancer Prepares, 2004.
45. Ana Marie Forsythe, Cheryl Ball, Marjorie Perce, Alvin Ailey Dance Technique of Lester Horton, 1992.
46. N. Schurman Modern Dance Fundamentals, 2nd Edition, 2011.
47. Julia L. Foulkes Modern Bodies, 2002.
48. Louis Horst, Carroll Russell Modern Dance Forms. In Relation to the Other Modern Arts, 1992.
49. R. Freedman Martha Graham, 1998.
50. G. Cheney Basic Concepts in Modern Dance, 1989.
51. S. Walther Dance of Death. Kurt Jooss and the Weimar Years, 1994.
52. R. Celichowska, L. Belokon, L. Dlugoszewski, Erick Hawkins The Erick Hawkins Modern Dance Technique, 2000.
53. Isa Partsch-Bergsohn, Harold Bergsohn The Makers of Modern Dance in Germany. Rudolf Laban, Mary Wigman, Kurt Joosse, 2002.
54. J. K. Erkert Harnessing the Wind, 2003.
55. L. Waren Anna Sokolow, 1991.
56. S. L. Foster Reading Dancing. Bodies and Subjects in Contemporary American Dance, 1986.
57. Brenda D. Gottschild Digging the Africanist Presence in American Performance. Dance and Other Contexts, 1996.

